

Paldies tev, Vecais, labais - 2016!

1.

2.

2016. gada 17. decembrī svinīgā noslēguma pasākumā Rītausmā nedzirdīgo tauta godināja savus labākos darba darītājus un atzīmēja izcilākos notikumus. Programmu vadīja Zane Kristapsone un Edgars Celmiņš (1.attēlā).

Pēc LNS prezidenta svētku uzrunas un apsveikuma nedzirdīgo tautai sekoja Ēnu teātra izrāde "Ziemassvētku stāsts" biedrības "Teātris azotē" izpildījumā sadarbībā ar Rīgas skolu, LNS un SIA "Rehabilitācijas centrs" (3.attēlā).

Pasākuma viesi varēja pakavēties atmiņā par aizejošajā gadā paveikto darbu, skatot vispusīgo prezentāciju par 2016. gada svarīgākajiem notikumiem un sasniegumiem (4.attēlā). Tās ietvaros notika centīgāko darbinieku un brīvprātīgo aktīvistu godināšana, la-

bākās biedrības un notikuma nominēšana, kā arī daudzu biedru apbalvošana ar LNS Atzinības, LNS Pateicības un LNS Prezidenta pateicības rakstiem.

Pasākuma gaitā uzstājās pašmāju dejojāji un uzaicinātie viesmākslinieki: Liepājas ceļojošais cirks „Beztemata” (5.attēlā), deju pāris no deju studijas „Intango Riga”. Iepriecināja arī Igors Čaika ar divu skeču iestudējumiem.

Vēl varēja padejot dzīvās mūzikas pavadībā, apgūt salsas pamatsoļus, fotostūrītī sabildēties, pakavēties atmi-

ņās par aizvadīto gadu pie kafijas tases un svētku tortes (6.attēlā), ko pašrocīgi katram pasniedza LNS prezidents.

Mājup dodoties, mūsu biedri cits citam vēlēja radošu, sekmīgu un veselīgu 2017. gadu.

2016. gada izcilnieki

Saņēma speciāli izgatavotu balvu, kurai dizainu veidojis pašmāju mākslinieks Edgars Celmiņš.

DANA KALPIŅA - GEIDA - LNS Gada cilvēks, LNS Atzinības raksts (LNS I pakāpes apbalvojums) par nozīmīgu ieguldījumu nedzirdīgo kultūras attīstībā un popularizēšanā veicinot Nedzirdīgo kopienas radošo pašizteiksmi.

Tālāk lasiet 3. lpp.

Sveicināti visi Jaunajā gadā!

“Kopsoli” atkal dodas pie jums – šogad tikpat krāsains un daudzpusīgs, bet – izdots uz 12 lappusēm agrāko 16 vietā. Tas ir tāpēc, ka liela daļa aktuālās informācijas jau no 9. janvāra jums pieejama zīmju valodā LNS un Rehabilitācijas centra mājaslapās sadaļā “Videoziņas”.

Tās tur tiek ievietotas katru darba dienu, līdz 5 minūšu garā sīžetā. “Kopsoli” turpināsim rakstīt par tradicionālajām tēmām, publicēsim intervijas, LNS oficiālās ziņas, biedrību plānus, sveiksim jubilārus.

Uz tikšanos!

Apbalvoti LNS fotokonkursa uzvarētāji

LNS 2016. gada noslēguma pasākumā LNS prezidents Edgars Vorslovs pasniedza diplomus un balvas arī fotokonkursa „Mūsu biedru fotostāsti” uzvarētājiem.

Par LNS Gada foto atzīts Jāņa Skudras fotodarbs „Nedzirdīgo diena”.

Diemžēl pats fotokonkursa uzvarētājs Jānis Skudra no Liepājas nevarēja ierasties pēc sava diploma (to nodošanai viņam saņēma Liepājas biedrības priekšsēdētāja Gundega Paņķo).

Tālāk lasiet 7. lpp.

Par valsts deleģēto funkciju izpildi

Atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktajam un ievērojot Ministru kabineta 2009. gada 15. decembra noteikumu Nr.1472 "Kārtība, kādā Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošina tehniskos palīgīdzekļus tiftotehniku un surdotehniku" prasības, Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas un surdotulka pakalpojumus personām ar dzirdes invaliditāti un nodrošina ar surdotehniskajiem palīgīdzekļiem personas ar dzirdes traucējumiem.

Valsts apmaksāto pakalpojumu sniegšanai 2016. gadā LNS tika piešķirti gandrīz 3 miljoni eiro, bet 2017. gadā piešķirta mazāka summa – aptuveni 2 miljoni eiro.

Kā veicās ar plāna izpildi 2016. gadā?

Apmēram puse no piešķirtās summas tika tērēta tehniskajiem palīgīdzekļiem (TP). Tika izsniegti 9 veidu palīgīdzekļi. Visvairāk izsniegti dzirdes aparāti – 3681, digitālās vizuālās saziņas ierīces (planšetes) – 609 un pulksteņi ar vibrozvanu – 200, pārējie TP mazākā skaitā. TP saņēmumu personu skaits pa plānošanas reģioniem: Rīga – 1717, Kurzeme – 619, Latgale – 608, Zemgale – 276, Vidzeme – 260.

Uz dzirdes aparātiem 2017. gada 1. janvārī rindā bija stājies 1551 klients, pēc planšetēm – 124, pēc skaņas indikatora ar mehānisko signālu (ar vibrēšanu) – 96, pēc savienotāji vienības radio un TV uztvērējiem (induktīvās spoles) – 69, bet pēc pulksteņiem ar vibrozvanu – 54 klienti.

2016. gadā pirmo reizi tika iepirktas un izsniegtas 13 FM radiofrekvenču pārraides sistēmas. Šī ierīce ļauj uztvert runāto bez fona trokšņiem tiem, kas lieto dzirdes aparātu, un ja tā nepieciešama izglītības iegūšanai vai darbam.

TP steidzamības kārtā var saņemt bērni, strādājošie un tie, kuri mācās, kā arī vecāki, kuri aprūpē bērnu līdz pusotra gada vecumam.

2016. gadā tika sniegti 4 veidu atsevišķie un 2 veidu kompleksie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. 65 klienti saņēma latviešu zīmju valodas lietošanas apmācību, 349 klienti – saskarsmes un radošās pašizteiksmes iemaņu apguvi, 514 – psiholoģiskās adaptācijas treniņus, 923 – palīdzību un atbalstu sociālo problēmu risināšanā. Pakalpojumu kompleksu nedzirdīgajiem ar garīgās attīstības traucējumiem vai zemu izglītības līmeni ar

izmitināšanu saņēma 12 klienti, bet 6 – bez izmitināšanas. Rīgas reģionā bija vislielākais sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņēmušo klientu skaits – 565, tālāk seko Latgale – 151, Kurzeme – 136, Vidzeme – 110, bet vismazākais Zemgalē – 68.

Zīmju valodas tulku pakalpojums visā Latvijā tika nodrošināts 65 klientiem, kuri mācījās profesionālās vai augstākās izglītības iestādēs. Sankarsmes nodrošināšanai tulki sniedza pakalpojumus 1218 klientiem, kuru dzīvesvietu sadalījums pa reģioniem: Rīga – 682, Latgale – 175, Kurzeme – 167, Vidzeme – 120 un Zemgale – 74.

Komentē LNS prezidents Edgars Vorsklovs: "2016. gadā mazāk, nekā sākotnēji bija plānots, tika sniegti zīmju valodas tulka pakalpojumi profesionālās izglītības ieguvē, jo pavasarī izglītības iestādes beidza divreiz lielāks klientu skaits, nekā rudenī uzsāka mācības. Savukārt tas apstākļi, ka samazinājies arī tulka pakalpojumu apjoms saskarsmes nodrošināšanai, ir kā runa ar diviem galiem. No vienas puses, nav labi, ka tulku sniegtā pakalpojuma apjoms samazinās, bet, no otras puses, labi, ka klienti iemācījušies izmantot valsts apmaksātās planšetes attālinātajai saziņai un tulka pakalpojuma izmantošanai. Īpaši izdevīga attālinātā saziņa ir lauku reģionos dzīvojošajiem, tur klientiem vairs nav jābrauc garš ceļš uz pakalpojuma saņemšanas vietu, bet to var saņemt attālināti – sazinoties ar planšetes palīdzību."

Kas gaidāms 2017. gadā?

Stāsta Edgars Vorsklovs: "Salīdzinot ar 2016. gadu, šogad izsniegsim vairāk tehnisko palīgīdzekļu.

Par 2016. gadā piešķirto papildu finansējumu izdevies iegādāties: dzirdes aparātus par apmēram 1000 vairāk, 6 reizes vairāk FM radiofrekvenču pārraides sistēmas, 2 reizes vairāk induktīvo spoļu un trīsreiz vairāk skaņas indikatoru ar mehānisko signālu. Plānots izsniegt 473 planšetes, un domāju, ka šogad rindu uz tām likvidēs. Planšetes saņēmuši jau ļoti daudzi: 2015. gadā saņēma 356 klienti, 2016. gadā – 609, tie kopā jau ir 965 klienti.

Šogad jaunums ir tas, ka valsts piešķirusi finansējumu zīmju valodā adaptētas informācijas jeb videoziņu veidošanai. Kopumā gada laikā tiks sagatavotas 220 videoziņas. Tās jau no 9. janvāra parādījušās LNS un Rehabilitācijas centra mājaslapās."

Šogad gaidāmi grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā un uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta noteikumos. Tur plānotie grozījumi attieksies arī uz LNS turpmāko darbu. ▲

Zigmārs Ungurs

Biedrību grupu sapulces

SMILTENES RB

Jaunpiebalgas gr. 11.02. pl. 12
Alūksnes gr. 25. 02. pl. 12
Smiltenes gr. 11.03. pl. 12

DAUGAVPILS RB

Teritoriālā gr. 18. 02.
Dane 16. 03.

VALMIERAS RB

Valmieras gr. 11. 02.
Limbažu gr. 11. 02.
Cēsu gr. 11. 02.

RĒZEKNES RB

Preiļu gr. 4. 03.
Rēzeknes gr. 18. 03.

RĪGAS RB

Jelgavas gr. 14.01. pl. 12
Jelgavā, Sarmas ielā 4
Ziemeļu gr. 28. 01. pl. 12
Rītausmā*
Jūrmalas gr. 28. 01. pl. 12
Rītausmā*
Rīgas raj. gr. 4.02. pl. 11
Rītausmā*
"Cerība" 4. 02. pl. 12
Elvīras ielā 19
Tukuma gr. 11. 02. pl. 12
Tukumā, Talsu ielā 20
Kurzemes/Vidzemes grupas 11. 03. pl. 11
Rītausmā*
"Tilts" gr. 11. 03. pl. 13
Elvīras ielā 19
Latgales/Zemgales gr. 18. 03. pl. 10
Rītausmā*

* - Kandavas ielā 27

Biedrību konferences

Kuldīgas RB 25. 03
Ventpils RB 25. 03
Liepājas RB 26. 03
Smiltenes RB 8. 04
Valmieras RB 8. 04
Pļaviņu RB 6. 05
Daugavpils RB 6. 05
Rēzeknes RB 7. 05
Rīgas RB 29. 04

Sākumu lasiet 1. lpp. *Paldies tev, Vecais, labais – 2016!*

JURIS GRUNDULIS – LNS Gada darbinieks;

KULDĪGAS RB – LNS Gada biedrība;

ŽANĒTE ŠKAPARE – LNS Gada brīvprātīgā, **LNS Atzinības raksts** par nozīmīgu ieguldījumu LNS Kuldīgas biedrības darbības un attīstības nodrošināšanā;

ALEKSANDRS ALTUHOVS – LNS Gada amatiermākslinieks;

BALTIJAS NEDZIRDĪGO JAUNIEŠU FESTIVĀLS – LNS Gada notikums.

LNS Pateicības rakstu saņēma

Juris Elbrots, Maiga Elbrote, Biruta Lasmane – par ilggadēju ieguldījumu LNS reģionālo biedrību dažādo pasākumu kuplināšanā un LNS kultūras dzīves spodrināšanā;

LNS Rēzeknes RB – par ieguldījumu LNS 20. Amatiermākslas festivāla „Rēzekne – zilo ezeru zeme” organizēšanā un Nedzirdīgo kultūras popularizēšanā;

LNS prezidenta pateicību saņēma

Par nozīmīgu ieguldījumu nedzirdīgo kopienas attīstībā un dzīves kvalitātes uzlabošanā, radošās pašizpausmes veicināšanā, atsevišķu ievērojamu pasākumu organizēšanā, savu darbu un brīvprātīgo pienākumu atbildīgā, godprātīgā izpildē tika pasniegta Prezidenta rakstiska pateicība šādiem LNS biedriem:

Lilitai Loginai, Varim Salmiņam, Mairai Bružei, Kristai Blīgznai, Jānim Glušonokam, Madarai Indriksonei; Mārai Kursītei, Aleksandram Altuhovam, Sergejam Soklakovam, Ivaram Kalniņam, Kristapam Legzdiņam, Zigmāram Unguram, Ilzei Roķei, Dzintrai Intsonei, Brigitai Lazdai, Mārai Lasmanei, Lidai Šilinskaī, Jolantai Tutinai, Natālijai Felkerei, Raimondai Tabakai, Līgai Immurei, Artūram Vindačam, Dacei Vingrei, Oļegam Civkunovam, Sandim Lidekam, Amatiermākslas kolektīvam „Rītausma”, LNS Rīgas, Valmieras, Smiltenes, Daugavpils, Pļaviņu, Liepājas, Ventspils reģionālajai biedrībai.

Viceprezidentes lielais paldies
Pasākums noteikti nebūtu izdevies bez daudzu līdzcilvēku atbalsta, atzīmē par visa pasākuma sagatavošanu un norisi atbildīgā – LNS viceprezidente Inese Immure, izsakot pateicību daudziem palīgiem.

Paldies Informācijas nodaļai – Ju-

rim Grundulim, Ilzei Kopmanei un Zigmāram Unguram! Paldies **Jauniešu centram** un **“Rītausmas” amatiermākslas kolektīvam**, Danai Kalpiņai – Geidai un Aleksandram Altuhovam, **Igoram Čaikam, Mārai Lasmanei, Brigitai Lazdai un Sandrai Gerenovskai** un SIA „LNS Rehabilitācijas centrs”! Paldies biedrībai **“Teātris azotē”** un **Rīgas internātvidusskolai** bērniem ar dzirdes traucējumiem

Paldies **Ilzei Roķei** un **Ievai Kicai**, **LNS biedrību valdēm**, **Zanei Kristapsonei, Jekaterinai Jasinskai – Volkovai, Linardam Volkovam, Zigrīdai Žukauskai, Zinaīdai un Vasilijam Pantjām** un citiem brīvprātīgajiem par ieguldīto darbu pasākuma tapšanā!

Paldies SIA **“Eirovīns”** un AS **“Latvijas valsts meži”** par atbalstu! Īpašs paldies arī tiem dalībniekiem, kas ieradās, gērbušies 20. gadu tērpos, tā radot īpašu svētku gaisotni!

Lai mums izdodas 2017. gads!

Plašāks apraksts ar foto par šo pasākumu lasāms LNS mājaslapā: <http://www.lns.lv/lat/?doc=15665>▲

*Sagatavoja: LNS Informācijas nodaļa
Foto: J. Grundulis, Ilona Liniņa*

LNS Gada cilvēks: skrienot no viena darba uz citu

LNS Gada cilvēks 2016 Dana Kalpiņa – Geida ir Rītausmas jauniešu deju kolektīva vadītāja, zīmju valodas tulks.

Ļoti daudz veic darbus bez atlīdzības, brīvprātīgi – raksta kultūras projektus, LNS un Rīgas RB pasākumos brīvprātīgi rūpējas pat par apgaismošanu un mūzikas atskaņošanu, tērpiem, skatuves iekārtojumu utt. Vairākkārt izdevies izkārtot nedzirdīgo kultūras sniegumu parādīt ne tikai savā valstī, bet arī ārpus Latvijas robežām, ar savu grupu piedaloties neskaitāmos pasākumos, kas domāti gan nedzirdīgo, gan dzirdīgo sabiedrībai.

Un tomēr – Dana sava darbu maratona laikā atrada kādu brīdi, lai atbildētu uz KS jautājumiem!

Kādas bija tavas izjūtas, saņemot balvu?

Man bija patiesi liels pārsteigums, nebiju gaidījusi Gada cilvēka goda titulu. Izlasīju aprakstu, kādēļ esmu tikusi no-

minēta, un jāteic, to visu tiešām esmu veikusi, nedomājot par atlīdzību. Arī šobrīd apzinos, ka neviens cits to neizdarīs, bet bez šīm aktivitātēm Rītausmas kolektīvi paliks tukšā – bez jauniem tērpiem, bez izbraukumiem, bez dalības dažādos pasākumos utt. Tātad arī turpmāk ir jādara tāpat!

Kā tu atradi ceļu uz Nedzirdīgo savienību, uz Rītausmu? Kāpēc izdomāji mācīties par zīmju valodas tulku?

Bijusī „Rītausmas” jauniešu deju kolektīva vadītāja pirms 15 gadiem uzrunāja mani un palūdza dejojot viņas diplomdarbā kopā ar nedzirdīgiem jauniešiem. Piekritu. Tad viņa devās prom uz Vāciju un „atstāja” rītausmiešus man mantojumā. Tā viss sākās...

Par tulku savukārt sāku mācīties, lai pilnveidotu jau praksē daļēji apgūto zīmju valodu – tā vienkārši notika.

Vai vari nosaukt visus darbus, arī brīvprātīgos, kuros tu strādā? Vai tev atliek laika zīmju valodas tulka darbam?

Oi... daudz kas jau tika uzskaitīts iepriekš. Piebildīšu tikai to, ka esmu uzņēmusies darīt visu, ko iepriekš darīja kultūras nama direktore, tehniskais darbinieks, tērpu māksliniece, arī dekoratore, projektu vadītāja utt. Lai visu paspētu, katra diena paiet skrienot, līdz ar to arī esmu dažas labas iesaukas izpelnījusies – tie kas zina, sapratīs! Pamatīga

plānošana – tas ir ļoti svarīgi, lai visu paspētu pa minūtēm!

Cik bieži tu esi Rītausmā, cik stundas ir mēģinājums?

Rītausmā mēģinājumi pamatā notiek 2 reizes nedēļā pa 2 – 4 stundām, taču, tuvojoties pasākumiem, grafiks ir daudz spraigāks.

Šķiet, tev nav laika pat apsēsties visas dienas garumā – vienmēr steidzies, visu dari ātri. Kā visu darāmo tu spēj apvienot ar ģimenes pienākumiem?

Ģimene diemžēl cieš, taču es nekad nevarētu būt tikai mamma un sieva – es sajuktu prātā no bezdarbības. Par apsēšanos – taisnība, jo bieži sanāk ēst pat pie stūres. Dzīvojam mēs šobrīd Jūrmalā, bet darbs man pamatā pa Rīgu.

Paldies maniem visur esošiem atsaucīgiem palīgiem – ir mammas, omas, māšas un citi, kas saprot mani un atbalsta, lai es varētu tā skraidīt un darīt visu, kas jādara katrā attiecīgā dzīves brīdī.

Kā tu relaksējies brīvdienās? Kā atpūties vasarā?

Relaksācija man saistās ar ceļošanu, jo, esot Rīgā/Latvijā, atslēgties diemžēl neprotu. Brīvdienās cenšos izbraukt dabā, kaut vai vienkārši tepat ap mājām Jūrmalā izstaigāties, izskrieties ar suni. Mana aizraušanās ir makšķerēšana, taču nu jau kādu pusgadu nav sanācis... Neesmu mājās sēdētāja. Vasara man paiet jūras, ezeru tuvumā, tuvākos un tālākos izbraukumos. Un iesaku to pašu darīt visiem citiem! ▲

*Intervēja: Zigmārs Ungurs
Foto: J.Grundulis*

Kā jaunieši radīja Gada notikumu

Par LNS Gada notikumu kļuva Baltijas Nedzirdīgo jauniešu festivāls Rītausmā. Tā autori ir LNS Jauniešu centra (JC) aktīvistu. Par to, ko katrs no viņiem darīja, lai taptu šis notikums, pastāstīja viņi paši.

Baltijas Nedzirdīgo jauniešu festivālam 2016 LNS JC gatavojās jau no augusta. Organizēja sapulces, apspriedās par dažādiem pienākumiem, jaunām idejām un problēmām, kuras uzradās darba procesā. Tuvojoties festivālam, tika konkrēti sadalīti pienākumi, un tie bija šādi.

Maira Bruže komunicēja ar Baltijas nedzirdīgajiem māksliniekiem. Aicināja viņus pieteikties festivāla mākslas un rokdarbu izstādei. Viņa sakontaktējās ar Spānijas viesmāksliniekiem – par Jose Danel Rosello un Marinas Longares Escrichs uzņemšanu Latvijā. Starp citu, pirms pasākuma Maira viņus abus uzņēma pie sevis mājās.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Krista Bližna sameklēja pasaulē populārus nedzirdīgos cilvēkus, kas atpazīstami nedzirdīgo vidū, veidoja videomontāžu no šo cilvēku vēlējumiem festivālam. Krista rūpējās arī par Anglijas viesmākslinieku – Hulusi Bati ierašanos Latvijā un bija viņa gide.

Kristaps Legzdiņš bija atbildīgais par visu kopumā. Kristaps veica dažādus pienākumus – vienojās par telpām, gatavoja pasākuma programmu un prezentāciju, sekoja līdz izdevumiem, sagādāja atbalstītāju materiālus, veidoja mājaslapu, iepirka dažādus nepieciešamos materiālus, kā arī visu laiku kontaktējās ar Baltijas jauniešu organizācijām.

Varis Salmiņš un **Lilita Logina** apņēmas būt par pasākuma vadītājiem. Viņi sagatavoja plānu, lai būtu interesanti uz skatuves. Vispirms saskaņoja scenāriju, tad rakstīja dialogus, kas būtu jārūnā, kam jāuznāk utt. Pirms festivāla izmēģināja skatuves runu, noslīpēja savu izturēšanos, izdomāja, kā sākt un beigt lielo pasākumu. Un to visu darīt pilnā skatuves apgaismojumā starptautiskajā zīmju valodā. Viņiem tā bija pirmā uzstāšanās!

Jānis Glušņonoks palīdzēja Kristai sameklēt populārākos nedzirdīgos cilvēkus no visas pasaules. Veidoja festivāla logo un afišu, palīdzēja citiem veikt dažādus darbus.

Kristīne Magone palīdzēja Kristapam veidot budžetu, meklēja atbalstītājus/sponsorus un uzturēja ar viņiem kontaktus, piesaistīja pasākumam brīvprātīgos, veidoja visas dienas programmu, sameklēja šovu māksliniekus utt.

Jauniešu centrs atzīst, ka šī festivāla organizēšana nebija no vieglākajiem darbiem, jo prasīja lielu pacietību, spēku un daudz enerģijas. Protams, viss gāja kā pa kalniem – augšā un lejā, tomēr JC līdzšinējās darbības vēsturē tas paliks kā ievērojams notikums, kurā iegūta ļoti vērtīga jauna pieredze. ▲

Stāstījumus apkopoja:
Kristīne Magone

Gada amatiermāksliniekam patīk visi žanri

Aleksandrs Altuhovs nominācijai uz LNS 2016 Gada amatiermākslinieka balvu tika izvirzīts ne tikai kā aktīvs un lielisks dejotājs un aktieris, bet arī par savu izpalīdzību un līdzdarbību dažādu pasākumu organizēšanā. Šogad viņš nospēlēja arī vienu no galvenajām – dārznieka lomu rītausmiešu iestudētajā izrādē “Mīla stiprāka par nāvi”.

Vai iepriekš cerēji, ka tev kāda balva būs?

Nē, pat tādas domas nebija! Tas nāca pilnīgi negaidīti. Es tobrīd darbojos kā skatuves gaismotājs, kad mani sauca uz skatuves saņemt balvu. Tas bija liels un priecīgs pārsteigums, ko neaizmirsīšu!

Cik tev bija gadu, kad sāki iet uz Rītausmu dejot?

Uz Rītausmu vakaros dodos jau kādus septiņus gadus. Man pašam tagad ir 25 gadi. Dejojot sāku jau 51. vidusskolā, kur ieguvu pamatu, pēc tam arī vidējo izglītību. Kad beidzu skolu, kādā Nedzirdīgo dienas koncertā Rīgas centrā tikos un runājos ar citiem nedzirdīgajiem. Uzzināju, ka ir tāda pulcēšanās vieta kā Rītausma ar vairākiem pašdarbības mākslas kolektīviem, kur arī es varu piedalīties.

Pēc tam drīz vien devos uz turieni, iepazīnos ar citiem jauniešiem un sāku dejot kopā ar tiem. Un tā tas notiek jau vairākus gadus, turklāt tagad piedalos arī uzvedumos kā aktieris un melodziesmu izpildītājs.

Cik reizes nedēļā ir mēģinājumi? Vai tie netraucē darbam? Kur tu tagad strādā?

Mēģinājumu skaits ir atkarīgs no tā, vai iestudējam ko jaunu un gatavojamies kādam lielam koncertam. Reizēm ir bijis pavisam traki, kad pēc darba jāskrien uz Rītausmu un jāpiedalās vairāku grupu mēģinājumos. Bet

no šādas daudzveidības es arī daudz vairāk iegūstu. Jo katrā vietā ir cits režisors, uzstāšanās tiek iestudēta citādi un šī pieredze man ir pamācoša. Ja visu laiku nodarbojas tikai vienā grupā, tas ir pārāk vienmuļi.

Visvairāk man patīk piedalīties tādos priekšnesumos, kuros apvienotas dejas, teātris un melodeklamācijas. Es pat nevaru pateikt, kāds žanrs man vistuvākais, visi patīk, gan dejošana, gan teātra spēlēšana, gan melodeklamācijas.

Tev bija skaista loma izrādē “Mīla stiprāka par nāvi”. Vai tev pašam patika tajā spēlēt?

Spēlēt uzvedumā “Mīla stiprāka par nāvi” bija grūti, pareizāk sakot, grūti bija lomu apgūt. Pirmo reizi bija jāiemācās teksts latviešu valodā. Turklāt tieši tajā laikā man darbā bija liela slodze. Strādāju noliktavā, kur sagatavoju preces pasūtījumiem promvešanai. Ja ir daudz pasūtījumu, tad strādājam arī brīvdienās. Skraidīju no darba uz Rītausmu, centos visur paspēt.

Lomu apgūt bija grūti, bet es ļoti centos. Tā visa rezultātā noguru un man tēlojumā pazuda emocijas. Tāpēc pirmajā izrādē nevarēju dot labu sniegumu. Bet vēlāk kļuva vieglāk, viss nokārtojās – loma man sagādāja gandarījumu, bija prieks, ka cilvēkiem patika.

Kad atnāci uz Rītausmu, latviešu valodu nemaz neprati?

Skolas laikā man nepatika latviešu valoda, likās, ka tā ir ļoti sarežģīta. Es no tās izvairījos. Bet Rītausmā man gribot negribot vajadzēja sākt to apgūt, jo mūsu jauniešu deju grupā bija krievu puīši un latviešu meitenes, sarunāties taču vajadzēja. Un es, pats sev par brīnumu, atklāju, ka latviešu valoda nemaz nav grūta, to ir viegli iemācīties. Un tā man iepatikās! Tagad komunikācija ar latviešiem nesagādā nekādas grūtības.

Kādā profesijā tu gribētu strādāt?

Man vēl vispirms jāiemācās un jāiegūst diploms, bet es nevaru izlemēt, ko tieši mācīties. Ir trīs profesijas, kas mani interesē: automehāniķis, elektriķis un videooperators. Man jau ir laba prasme visās trijās.

Es jau no bērnības vēroju, kā tētis remontē auto, pamazām visu pats iemācījos. Elektriķa darbus arī saprotu, tāpat videomontāžu arī pats apguvu, tāpat kā datorus. Montēju, piemēram, LNS nedzirdīgo filmu festivālā pirmo vietu ieguvušo Madaras Indriksones filmu “Gadsimta evolūcija”. Tas gan prasīja ļoti daudz laika!

Man gribētos izmēģināt arī tādu variantu, kurā es darbotos kā profesionāls aktieris,
Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

piemēram, dotos viesizrādēs uz dažādām citām valstīm, līdzīgi kā daži ārzemju nedzirdīgie aktieri uzstājušies pie mums *Rītausmā*, piemēram, spānietis Havjērs Gvisado pirms pāris gadiem.

Ko tu dari brīvdienās?

Īpašu hobiju man nav, bet mājās arī negribas sēdēt – patīk pastaigāties, doties izbraucienā ar auto, vasarā ar draudzeni pāciemoties laukos, tur palīdzēt radniekiem, iet sēnēs un tamlīdzīgi.

Režisore Dana Kalpiņa – Geida: *“Aleksandrs uz Rītausmu atnāca pirms kādiem 7 gadiem. Viņš ļoti slikti runāja latviešu valodā, līdz ar to centos izmantot krievu valodu un latviešu zīmes kopā.*

Jāsaka, ka mūsu komunikācija notika ļoti veiksmīgi un Saša ātri vien iekļāvās pašdarbnieku kolektīvā. Nu jau bez viņa jauniešu deju grupa nav iedomājama, jo viņš ir ne tikai labs dejotājs un aktieris, bet arī brīvprātīgi veic visus palīgdarbus, kas vien mums ir nepieciešami – atnest, aizvest, sakārtot, pieslēgt, pārbaudīt.

Sašam priekšā liels notikums – viņš kļūs par tēti! Līdz ar to es – par „omīti”, jo mani „bērni” – dejotāji nereti sauc mani par „otro mammu”. Esam kopā tiešām daudzus gadus. Esmu pieredzējusi, kā Saša no skolēna kļūst par darba cilvēku, kā patstāvīgi rūpējas par sevi, savu ģimeni un otro pusīti.

Prieks par viņu! Lai vairāk nedzirdīgo sabiedrībā tādu puisi, kas prot tik daudzas dažādas lietas – gan dejot, dziedāt un uzstāties visdažādākajos veidos, gan mašīnas labot, gan vienmēr ieraudzīt, kur vēl vajadzīga palīdzība bez prasīšanas.” ▲

Intervēja: Zigmārs Ungurs
Foto: J. Grundulis

Darbs vienmēr ir vajadzīgs

Juris Grundulis nominācijai uz Gada darbinieka balvu bija izvirzīts ar šādu raksturojumu: čakls melnā darba darītājs, kas nekad neatsaka izdarīt vajadzīgo darbu un strādā, neskatoties, cik pulkstenis rāda. Iesaka vadībai priekšlikumus darba procesa optimizēšanai.

Vai biji pārsteigts, saņemot balvu?

Nē, man tāds darbs – pats gatavoju visu šo gada noslēguma prezentāciju, tāpēc jau iepriekš zināju arī, kādi cilvēki izvirzīti balvām. Bet prieks, protams, bija, to grūti aprakstīt. Šī man ir pirmā tik liela balva no LNS, pagājušajā gadā saņēmu Pateicības rakstu. Bet agrāk no Rīgas domes saņēmu balvu

“Labā zvaigzne Rīgā 2010”.

Tevi nepārtraukti palīgā aicina citi LNS darbinieki. Vai tāpēc, ka sabojājies dators, vai ir arī citas problēmas?

LNS datorsistēma ir uzlabojusies, nomainīju visos datoros veco operētājsistēmu Windows 7 uz Windows 10. Pirms tam ar Win 7 bija visādas sīkas problēmas, bet tagad tās ievērojami samazinājušās ar jauno Win 10. Arī datortehnika tiek pamazām nomainīta, atjaunota. Par to, ka mani sauc uz visām pusēm, priecājos, jo darbs vienmēr ir vajadzīgs, lai būtu dzīvei finansiāls pamats.

Daudzi nāk pie tevis, lai tu konsultētu par planšetēm vai kaut ko izlabotu. Kādas viņiem ir biežākās problēmas?

Planšetēm ir problēmas ar operētājsistēmu, tādos gadījumos es atjaunoju uz rūpnīcas iestatījumiem. Otra problēma, ka daudzi nepareizi uzlādē akumulatoru, tāpēc planšetei ir pārslodze un ātri izlādējas. **Atcerieties** – tajā laikā, kad lādē planšeti vai mobilo tālruni, nevajag tos lietot.

Nevajag arī ielādēt daudzas aplikācijas, tas traucē planšetes darbību un samazina

akumulatora darbības laiku. Pārskatiet, kādas aplikācijas jums ir, un izdzēsiet tās, kuras neizmantojat. Ja jums planšetē jau ir viena pretvīrusu programma, tad nevajag instalēt vēl kādu, jo tad šīs programmas savā starpā konfliktēs un bremzēs planšetes darbību.

Tu bieži paliec darbā arī pēc pl.17. Ko par to saka tava ģimene?

Ģimene vēlas, lai es ierastos mājās pēc normāla darba laika. Bet man bieži jāstrādā arī pēc pl 17, lai visus darbus padarītu. Ceru, ka 2017. gadā tas mainīsies un pulksten piecos varēšu braukt mājās.

Ko dari brīvdienās? Vai nākamajam gadam ir kaut kas ieplānots, piemēram, tūrisma brauciens atvaļinājumā vai kas cits?

Mēs vasarā dažādos izbraucienos dodamies tepat pa Latviju. Neplānoju tālākas ekskursijas uz citām valstīm, jo taupu naudu mājas remontam.

Vai tev ir kādi hobiji?

Jā, gulēt un gulēt, lai var kārtīgi atpūsties no saspringtā darba. ▲

Intervēja: Z. Ungurs
Foto: Ilona Linīna

Nekas pats no sevis nenokārtosies!

Žanete Škapare brīvprātīgi vada LNS Kuldīgas RB, kurai piešķirts Gada biedrības 2016 goda nosaukums. Viņa plāno un organizē pasākumus biedrībā, vada biedrības valdes darbu, uzrauga finanšu plūsmu, gatavo visas atskaites un citu ar biedrības darbu saistīto dokumentāciju.

juši par savu brīvprātīgo darbu un savu ieguldījumu LNS labā.

Šoreiz kārtā saņemt balvu pienāca man, nākamgad to saņems kāds cits, tāpēc man ir liels prieks par visiem aktīvajiem, brīvprātīgajiem cilvēkiem, kas vēlas un grib

Kādas bija tavas izjūtas, saņemot LNS Gada brīvprātīgā balvu?

Pati LNS gada noslēguma pasākumā nepiedalījos, informāciju, ka šāda balva man piešķirta, saņēmu no biedriem, kolēģiem ar sms starpniecību. Sajūtas, protams, patīkamas, ka mans ieguldījums un darbs Kuldīgas RB ir pamanīts un novērtēts. Vai to biju gaidījusi, laikam jau nē. Tāpēc jo lielāks pārsteigums par to. Zinu, ka ir daudz cilvēku, kuri arī šādu balvu būtu pelnī-

strādāt, palīdzēt un veidot nedzirdīgo biedru ikdienu daudzveidīgāku un interesantāku.

Pastāsti, lūdzu, par savu ikdienu Kuldīgā. Kuldīgas RB faktiski vadi tu, cik ilgi tas turpināsies un vai esi apmierināta ar šo situāciju?

Mana ikdiena paiet vienā skrējienā. Līdztekus pamatdarbam – zīmju valodas tulka darbam – pildu arī biedrības priekšsēdētāja darbu.

Sākumu lasiet 1. lpp. **Apbalvoti LNS fotokonkursa uzvarētāji**

Par otru labāko gada fotogrāfiju žūrija atzina **Jāņa Immura** fotodarbu „Pūkainais mehāniķis”, bet trešās vietas diplomu saņēma **Genovefas Nevjadomskas** „Nāk rudens apzeltīt Latviju”.

Nominācijā „Sociālo tīklu lietotāju balsojums” uzvarēja **Inas Rutkovskas** foto „Mans nenopietnais draugs”. Savukārt **Inguna Čauna** saņēma balvu par aktīvu piedalīšanos konkursā, bet **Valdis Krauklis** – par aktīvu darbu žūrijā.

Lūk, daži interesanti fakti par konkursu. Tas ilga 10 mēnešus, no marta līdz decembrim. Piedalījās 160 fotogrāfijas un 79 autori, no tiem 28 vīrieši un 51 sieviete. Visak-

tīvākie 3 autori: Santa Strauja, Genovefa Nevjadomska, Inguna Čauna.

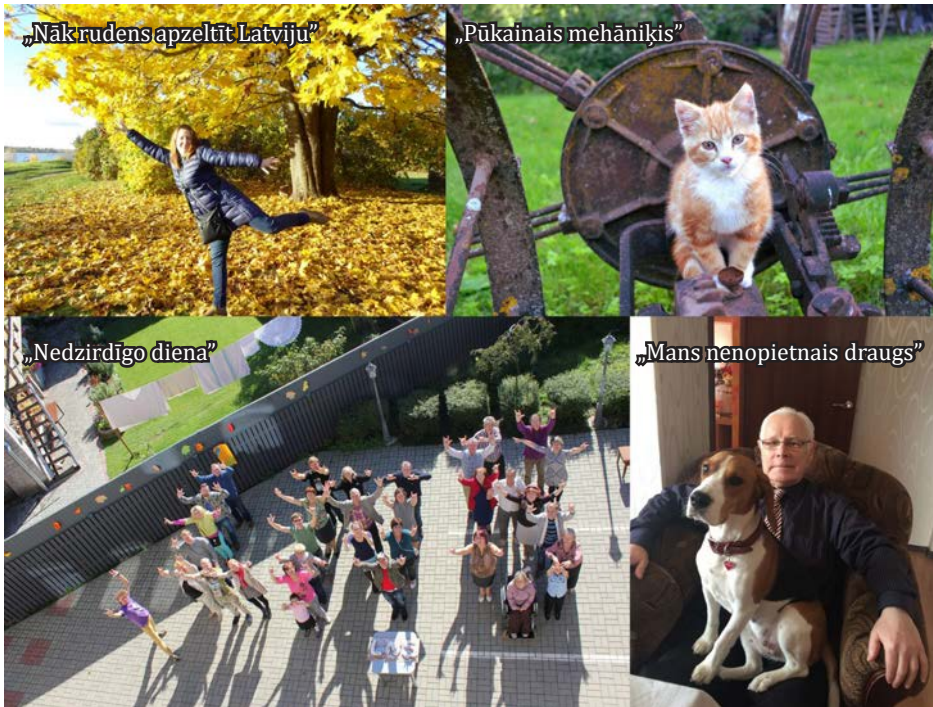
dzīvnieki, īpaši suņi un kaķi dažādās pozās un situācijās. Mazāk foto pretēji gaidītajam tika iesūtīti par nedzirdīgo dzīves notikumiem, kaut arī pirmās vietas godā tika tieši šādas tēmas foto – Jāņa Skudras fotodarbs „Nedzirdīgo diena”.

Paldies visiem dalībniekiem, un Kopsolī cer uz sadarbību ar jums arī šogad, saņemot fotogrāfijas par dažādiem nedzirdīgo dzīves notikumiem, vēlams kopā ar mazu aprakstu par to, kas redzams atsūtītajā fotobildē.

Žūrijā bija un foto izvērtēja Aivars

Slišāns, Zigmārs Ungurs, Valdis Krauklis, Ilze Kopmane, Juris Grundulis. ▲

Zigmārs Ungurs

Fotogrāfijās varēja vērot, ka tuvākās tēmas mūsu ļaudīm ir daba, ceļojumi pa savu zemīti vai plašo pasauli un māj-

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp. **Nekas pats no sevis nenokārtosies!**

Negribu sīki izklāstīt, kāpēc ir tā, kā tas ir, tāpēc ļoti ceru uz Kuldīgas RB kopsapulces rezultatīvu noslēgumu, kas notiks 25. martā. Ceru, ka biedri būs aktīvi un izrādīs interesi par savas biedrības turpmāko likteni. Man sāp tas, ka tie lielie pūliņi, kas tika ieguldīti biedrības izveidošanā (paldies vecākajai paaudzei!), tagad tiek aizmirsti un visam tiek atmests ar vieglu roku. Visi cer, ka gan jau viss nokārtosies pats no sevis, bet tā nebūs, nenokārtosies, kamēr mūsu biedri nevēlēšies kaut ko mainīt un paši neuzņemties iniciatīvu!

Kas ir tie cilvēki – tavi paļīgi, kas organizē Kuldīgas RB lielos pasākumus, kas piesaista dalībniekus arī no citām biedrībām? Ko katrs dara?

Sporta pasākumu organizēšanā galvenokārt iesaistās **Guntars Jurševskis, Valters Gārnis**. Puiši ar sportu ir uz “tu”, tāpēc viņiem patīk rīkot un pašiem piedalīties sporta aktivitātēs. Kultūras pasāku-

mus palīdz vadīt **Svetlana Gārne**, viņa strādā pie mums NVA projekta ietvaros kā interešu pulciņa audzinātāja.

Katru gadu (notiek divas reizes gadā) prāta spēļu konkursu sagatavojam kopā ar **Līgu Immuri**. Šogad dažu pasākumu organizēšanā un vadīšanā iesaistījās arī valdes loceklis **Armands Hildebrants**. Ar idejām pasākumu organizēšanā, dažādu aktivitāšu plānošanā palīdz **Raimonda Tabaka**. Vēl ir mazie rūķīši, bez kuriem nevar nevienā pasākumā iztikt – mūsu apkopēja **Janīna Birģele**, brīvprātīgā **Vilma Gregore**, **Gunta Jurševska**. Paldies gribu teikt arī savai meitai **Simonai**, kura vienmēr palīdz telpu dekorēšanā, nāk ar idejām.

Kas prasa visvairāk tava laika un pūļu: tulka darbs, biedrības vadīšana, atskaites u.c.?

Tā nevaru uzreiz pateikt, kas prasa vairāk laika un pūļu. Problēma ir tajā, ka tie visi (tulka darbs, biedrības vadīšana – pasākumi, finanses,

atskaites) darbi ir jāpaspēj. Gribas ne tikai visu paspēt, bet izdarīt kvalitatīvi, lai pašai un cilvēkiem prieks un gandarījums. Turklāt jāsaprot, ka nevaru visu savu laiku veltīt tikai darbam un aizmirst ģimeni. Man ir vēl meitiņa, kurai ir tikai 9 gadi. Lielu uzmanību un laiku ir jāvelta arī viņai. Un tad tu, cilvēks, raujies uz visām pusēm, gribi visu paspēt, bet redzi, ka ne vienmēr visu var. No tā kādam nākas ciest – ģimenei vai darba kvalitātei.

Vai tev ir arī brīvais laiks? Ko tu dari brīvdienās? Ko darīsi vasarā, ir kādi plāni?

Labs jautājums. Ja ir brīvs brīdis, gribas kaut kur aizbraukt. Parasti paskatos internetā, kas apskatāms tepat tuvākajā vai blakus novada apkārtnē un dodamies ar ģimeni to apskatīt. Patīk aktivitātes brīvā dabā. Pēdējais, kur kopā ar ģimeni bijām, ir Mežvidu labirints. Gribējām apskatīt arī Murkšķu audzētavu „Jaunstuči”, bet ieradāmies par vēlu, murkšķi jau

bija devušies ziemas miegā. Atvaļinājumu cenšos saplānot tā, lai varu aizbraukt, kaut kur ārpus Latvijas. Ne vienmēr tas izdodas. Ja palieku atvaļinājuma laikā mājas, tad tāds īsts atvaļinājums jau nesanāk, vienmēr kādam tulka palīdzība būs vajadzīga, un kā tu atteiksi?

Kādi tev ir hobiji, ko vislabprātāk darītu, ja būtu laiks?

Man patīk apskatīt Latvijas vecās muižas, pilis, vēsturiskas vietas. Patīk apmeklēt dabas takas, kur iespēja visai ģimenei, kopīgi līdzdarboties, iepazīt dabu un vēsturi. Vasarās varētu dzīvot tikai pie ūdens. Braucam vienmēr uz Ventspili un dzīvojamies pa jūru. Ziemas tumšajos mēnešos, kad ārā ir auksts un parasti drēgns, mīlu ietīties segā, dzert kakao un palasīt žurnālus. Man nepatīk aukstums, tad es kā tie murkšķi labprāt dotos ziemas migā. ▲

Intervēja: Z. Ungurs
Foto: no personiskā arhīva

Decembris aizritēja svētku zīmē

Decembris ir svētku, jaunu cerību un gaidu mēnesis, un tādā noskaņā notika vairāki saieti. Par diviem no tiem!

10. decembrī kuldīdznieki to sāka ar svinībām pasākumā „Brieduma diena”, kurā īpaši tika godināti vecākās paaudzes biedri.

Galvenais uzsvars tika likts nevis uz vārdu „vecums”, bet gan uz vārdiem „pieredze”, „dzīves gudrība”, „zināšanas”. Katrs apmeklētājs saņēma nelielu Ziemassvētku dāvanīņu no „Laimes akas”. Pēcpusdiena aizritēja pie skaisti klāta svētku galda, piedaloties jautrās sarunās un dažādās atrakcijās.

13. decembrī „Sieviešu klubā” dalībnieki atkal tikās, lai

dalītos ar dažādām Ziemassvētku receptēm, liekot galdā gan tradicionālus ēdienus kā šķovēti kāposti, zirņi ar speķi un cūkpupas, gan kaut ko neierastu kā mandarīnu – burkānu salāti, dzērveņu – brokoļu salāti u.c.

No saldajiem ēdieniem varēja nogaršot saldās biezpiena mājiņas, piparkūku kārtojumu, saldo šokolādes desu jeb saldo bruneti, cukurotas cidonijas šķēles utt. ▲

Žanete Škapare

Foto: no Kuldīgas biedrības arhīva

Liepājnieki uz gadumijas sliekšņa

20. decembrī biedri sanāca uz pasākumu „Ziemassvētku noskaņās”. Par cienastiem pateicība pienākas Ievai Beitikai un viņas palīgiem, kuri kulinārijas nodarbībā bija daudz ko garšīgu pagatavojuši. Kopīgi to baudījām, pakavējāmies atmiņās par aizvadītiem gadiem un tuvo Ziemassvētku tradīcijām.

31. decembra vakarā biedri sarādās vēl kuplākā skaitā. Pasākums iesākās ar biedrības vadītājas uzrunu. Viņa atskatījās uz tik ātri pagājušiem 5 gadiem, kopš biedrība iemītinājusies savās jaunajās mājās. Prezentācijā viņa parādīja, kā viss iesākās: kad nopirka zemi, kad sāka būvēt, kad ielika zemē termosus ar ziedojumiem un vēlējumiem, un, lūk, tad bija klāt arī jaunā nama atklāšana

2011. gada 21. decembrī.

“Vēl un vēlreiz no mums vislielākais **PALDIES** mūsu **LNS** eksprezidentam **ARNOLDAM PAVLINAM** un viņa komandai, kas strādāja šajā divu jauno māju radīšanas projektā,” – tā savu uzrunu un prezentāciju beidza Gundega Paņko, jubilejas tortē iedezot 5 svečītes.

Pasākuma turpinājumā uzrunu un parādīja prezentāciju arī **sporta biedrības „Liepava” priekšsēdētāja Gunta Vazdiķe**, noslēgumā sveicot 2016. gada labākos sportistus. Protams, bērni sagaidīja Salatēti ar

dāvanām. Tā jautri aizritēja atlikušās Vecā gada stundas līdz pusnaktij, tad visi kopā devās vērot salūtu pilsētas centrā. ▲

Gundega Paņko

Foto: Diāna Grenevica

Ventspilī galdā deviņi ēdieni

24. decembrī Ventspils RB biedri svinēja Ziemassvētkus. Ievadā Raisa Civkuno-va pastāstīja par senlatviešu Ziemassvētku tradīcijām un ticējumiem pārtikuša nākamā gada nodrošināšanai – pirtī iešanu, deviņu ēdienu ēšanu, apdāvināšanos.

Pēc tam sanākušos priecēja Marija Pāne ar savām melodziesmām. Notika arī dažādas rotaļas un spēles.

Noslēgumā visi sēdās pie galda ar deviņiem ēdieniem. Mielošanās gaitā biedri apmainījās ar sirsnīgiem novēlējumiem. ▲

Ina Rutkovska

Smiltenieši dodas ekskursijā

Sagaidot trešo Adventi, alūksnieši vēlējās pabūt kopā, piedzīvot kaut ko jaunu un negaidītu.

Tulks Ritma Egle izplānoja vienas dienas izbraucienu ārpus novada, un 15 alūksnieši devās ceļā. **Ritma Egle** stāsta!

Kupravas drenu cauruļu rūpnīca bija pirmais apskates objekts. Rūpnīcā strādāja 2200 strādnieki, bija skola 600 skolēniem... 1992. gadā rūpnīcu slēdza! Tagad – viss pamests un izdemolēts, no tukšajiem logiem raugās bezcerība...

Tālāk braucām uz Žiguriem, apmeklējām Meža muzeju. Klausoties Annas kundzes stāstījumu, katrs sīkums šķita interesants, vēsturiski nozīmīgs laikmeta liecinieks. Muzejā ir dzīvnieku izbāzeņi, dzīvnieku ādas, pārnadžu ragi, mežsargu darbarīki no sendienu un mūsdienīgu darba gaitām.

Ceļš mūs veda caur Viļaku uz Susāju pagastu, kur atrodas uzlabota un pilnveidota slavenā “Baltā Brieža” mototrase.

Ielūkojāmies arī muzejā “Vēršukalni”. Muzejs nav tikai vecu lietu krātuve, bet tas ir dzīvs un darbīgs ar tajā notiekošiem daudziem pagasta pasākumiem un maizes cepšanu lielajā krāsnī. Saimnieks, mūs gaidīdams, jau uzraudzējis mīklu un iešauj karstajā krāsnī četrus baltus kukuļus. Nav iespējams aprakstīt tikko ceptas lauku maizes smaržu, tā ir jāizbauda.

Te arī saimnieks mūs sauc pie lielā saimes galda, uz kura kūp lielas māla bļodas ar frikadeļu zupu, galdā goda vietā celta tikko ceptā maize, lauku sviests. Kaut ko tik gardu sen nebijām baudījuši. Paēduši sakām saimniekam paldies un priecīgi, apmierināti dodamies mājās.

Katram atpakaļceļā **līdzī dotā maizes šķēle**. ▲

Rīgas biedrība gada izskaņā

6. decembrī mākslinieku kopa "Cerība" nosvinēja savu 25. gadskārtu.

Biedri ar pateicību atcerējās toreizējo Centrālās valdes priekšsēdētāja vietnieku Arnoldu Pavlinu, kurš kļuva par kopas "krusttēvu".

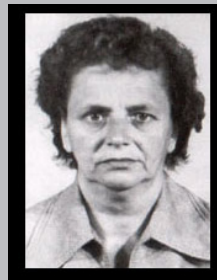
10. decembrī Jelgavas grupa sarīkoja Ziemassvētku pasākumu viesu namā "Zaļie atvāri", kurā godināja arī 2016. gada jubilārus. Jubilāri palaida gaisā gaismas laternas, lai viņu sapņi un vēlmes piepildītos. Piedalījās ap 30 biedru.

14. decembrī Rītausmas mazajā zālē Rīgas RB atzīmēja savu Ziemassvētku pasākumu. To ar uzrunu atklāja biedrības priekšsēdētāja Māra Lasmane. Neizpalika priekšnesumi. Dienas centrs organizēja līnijas.

Bija zīlēšana, varēja uzzināt, kas katru sagaidīs 2017. gadā, tika izspēlētas arī dažādas jautras spēles.

7. janvārī Rīgas RB Rītausmā sarīkoja egļīti bērniem "Ziemassvētku zvaigzne". Programmā bija sejiņu apgleznošana, balonu locīšana un teātra izrāde. ▲

Aizgājusi mūžībā LNS Goda biedre

DZIDRA SILIŅA

1931.1.03 – 2016.15.12

Beidzamajā laikā Dzidra Siliņa veselības traucējumu dēļ vairs nevarēja piedalīties savas Pļaviņu reģionālās biedrības dzīvē, varbūt tāpēc ziņa par viņas aiziešanu mūžībā LNS sasniedza tikai 20. decembrī, kad jau notika viņas bēres.

Dzidra Siliņa LNS iestājās 1960. gadā. Viņa zaudēja dzirdi pēc plaušu karsoņa 9 gadu vecumā, tomēr pabeidza Gostiņu pamatskolu.

Pēc tam Dzidra pamazām iepazīna Pļaviņu nedzirdīgo sabiedrību un sāka piedalīties tās dzīvē. Viņa bija aktīviste, brīvprātīga palīdzē visos darbos. Bija Pļaviņu biedrības valdes sekretāre, kasīere, revidente, LNS kongresu delegāte un arī aktīva sportiste.

LNS Goda biedra nosaukums Dzidrai Siliņai piešķirts 1995. gadā.

LNS valde izsaka dziļu līdzjūtību piederīgajiem.

Atzinība mūsu biedriem

Svinīgā pasākumā 22. decembrī izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis pasniedza Pateicības rakstus profesionāļiem par nozīmīgu ieguldījumu, lai cilvēkiem ar invaliditāti nodrošinātu izglītības pieejamību un veicinātu sociālo integrāciju.

Pateicības raksts par ieguldījumu izglītības pieejamības veicināšanā cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem piešķirts arī LNS Rēzeknes biedrības biedrei, Malnavas koledžas zīmju valodas tulkam IEVAI STRODEI.

◆ ◆ ◆

SIVA
kole-
džas At-
zinības
rakstu
saņē-
musi
INGUNA
KRAMA
Latvijas
valsts
svētku

svinīgā pasākuma laikā SIVA koledžā. Viņa koledžā strādā jau no 2012. gada par vieslektori 1. un 2. kursa studentiem – nākamajiem zīmju valodas tulkim.

SIVA koledžā vēl strādā Ivars Kalniņš, Liene Kleina – Brūvere, Skaidrīte Baure, Lilita Janševska, Inese Immure un Edgars Vorslovs.

Inguna joprojām strādā arī par internāta skolotāju Rīgas internātvidusskolā bērniem ar dzirdes traucējumiem.

Jūrmalas grupas biedri piedalās izstādē

Ar 5. janvārī Jūrmalas pilsētas muzejā atklāto izstādi "Pinam stāstus Jūrmalai" noslēdzās Jūrmalas vēstures un mākslas biedrības īstenotais un Jūrmalas pilsētas domes finansētais sabiedrības integrācijas projekts "Dzirdīgo un nedzirdīgo jūrmalnieku savstarpējā integrācija, apgūstot latviešu tradicionālo amatu prasmes."

Jūrmalas vēstures un mākslas biedrība jau ceturto gadu palīdz nedzirdīgajiem un vārdzirdīgajiem jūrmalniekiem, iesaistot viņus praktisko nodarbību projektos. Tajos kopā darbojas gan dzirdīgi, gan nedzirdīgi jūrmalnieki, tiek apgūtas jaunas amatu prasmes, lai radītu ikdienā lietojamās praktiskas lietas.

Projekta vadītāja un reizē arī zīmju valodas tulks Diāna Josta uzsvēra, ka LNS Rīgas

biedrības Jūrmalas grupai agrāk nebija vietas, kur sanākt kopā, organizēt pasākumus, bet tagad viņi var nākt uz Jūrmalas pilsētas muzeju, kur otrajā stāvā notiek gan nodarbības, gan vienkārši kopā sanākšana.

Projektā darbojas 14 nedzirdīgie entuziasti, un viņu darbus var aplūkot izstādē.

Izstāde "Pinam stāstus Jūrmalai" Jūrmalas pilsētas muzejā (Tirgoņu iela 29, Jūrmala) skatāma **no 5. janvāra līdz 29. janvārim**. Muzeja darba laiks: P., O. – slēgts, T. – Sv. 10:00 – 17:00. Ieeja – bez maksas. ▲

*LNS Informācijas nodaļa
Foto: Ivars Ņezbers*

Lauras piedzīvojumi Kenijā*

Nesenajā Baltijas valstu nedzirdīgo jauniešu festivālā Rīgā uzstājās arī Laura Klāsupa ar stāstījumu par savu brīvprātīgās darbu Kenijā. Nevienam no LNS biedriem šādas pieredzes nav, tāpēc "Kopsolī" neklātienē intervēja Lauru par viņas dzīvi un darbu šajā karstajā valstī, kuru šķērso ekvators.

Lūk, Lauras stāsts, atbildot uz KS jautājumiem!

Kā es nokļuvu Kenijā?

Viss sākās kādā vēlā vakarā, kad internetā ieraudzīju aicinājumu brīvprātīgo darbā uz Keniju, turklāt nedzirdīgajiem. Bez apdomāšanās un vilcināšanās pieteicos. Tad nāca atlase, veselības pārbaude.

Viss notika tik negaidīti, arī tas, ka tiku iekšā... Bet līdz brīvprātīgajam darbam Kenijā man vajadzēja savākt £ 800 (Lielbritānijas mārciņas), kas ir apmēram 1000 eiro, lai redzētu, vai es vispār spēju sadabūt šo summu, un pārbaudītu manu apņēmību.

Sabijos, domāju, ka nesavāksu man tik milzīgo summu līdz noteiktajam datumam, bet ar mātes, mana drauga un viņa ģimenes, tuvu draugu motivāciju to paveicu 2 dienu laikā. Liels paldies visiem atbalstītājiem, bez viņiem es nebūtu tik tālu nonākusi!

Apmācības un ierašanās Kenijā

Šajā laikā notika arī nodarbības, kurās iepazināmies savstarpēji un ar saviem pienākumiem un tiesībām brīvprātīgo misijā. No Anglijas bijām 9 nedzirdīgi brīvprātīgie jaunieši, to skaitā es un viens grupas līderis. Līdzī brauca arī divi britu zīmju valodas tulki, viens tulks 4 mēnešus bija kopā ar grupas līderi un mums, bet otrs tulks tikai uz 3 nedēļām.

Tad nāca jūnija beigas, un jau lidoju uz Keniju. Bērniības sapnis bija piepildīts, un bija tik neticama sajūta, esot

pavisam citā kontinentā – Āfrikā, Kenijā pēc 12 stundu lidojuma.

Brīvprātīgie dzīvoja viesģimēnēs

Pirmās četras dienas mums bija apmācības kopā ar Kenijas nedzirdīgajiem brīvprātīgajiem, un pēc ceturtdienas jau devāmies ceļā uz Nandi novadu, kur dzīvojām visus atlikušos 3 mēnešus. Man palaimējās, ka manas viesģimenes tētis mācēja zīmju valodu, jo viņš integrācijas skolā ir zīmju valodas skolotājs 3 nedzirdīgiem bērniem.

Bet pēc pavadītajiem 3 mēnešiem mana viesģimene jau zināja pamatziemes un zīmju valodā komunicējām katru dienu. Šis bija pirmais nedzirdīgo brīvprātīgo projekts, tāpēc mums varbūt bija nedaudz grūtāk. Vajadzēja sākumā meklēt nedzirdīgos cilvēkus visā ciematā. Nostaigājām daudzus km pa bedrainu ceļu, jautājām cilvēkiem, skolās... Bija atsaucīgi cilvēki, kuri pat aizveda mūs pie vietējiem nedzirdīgajiem. Liels šoks bija, kad atklājās, ka nedzirdīgie ciemata pusaudži, kuri nekad nav gājuši skolā, nezina pamata zīmes, pat savu vārdu daktiļēt nemācēja. Tikai zināja savas vietējās mīmikas zīmes, kā, piemēram, ēst, dzert, gulēt...

Strādājām katrs savā darbavietā

Pirmdienās un otrdienās mēs strādājām savās darbavietās – es ar savu Kenijas partneri strādāju bērnu namā un skolā, pavadījām laiku ar bērniem, asistēju skolotājam stundās un mācīju visiem

bērniem un skolotājiem zīmju valodu. Mēs – visi brīvprātīgie – strādājām dažādās vietās, piemēram, ar ziedojumu organizācijām, ar dažādām skolām, to skaitā arī ar nedzirdīgo skolu un novada jauniešu grupu. Trešdienās un ceturtdienās uzturējāmies nedzirdīgo klubā, kuru pašas izveidojām, lai nedzirdīgie var nākt, jautāt un pārrunāt visu nepieciešamo, tur arī mācījām nedzirdīgo bērnu dzirdīgajiem vecākiem zīmju valodu. Piektdienās notika brīvprātīgo grupu sapulces.

Brīvprātīgos intervēja un filmēja

Mums arī bija katram savi organizatoriskie pienākumi. Es ar savu grupu noorganizēju pirmo Kenijas zīmju valodas dienu, kā arī Nandi novada Zīmju valodas dienu, gājām parādes gājienā no nedzirdīgo skolas līdz pilsētai, un pasākums risinājās visu dienu ar zīmju valodas nodarbībām slimnīcās, bankās, veikalā, policijas iecirkņos, Nandi novada domē un citur. Projekta laikā pie mums ieradās masu mediju grupa no Anglijas, intervēja un filmēja mūs.

Arī nedzirdīgie var dzīvot forši

Esot Kenijā, mēs centāmies pastāstīt, ka arī nedzirdīgie var dzīvot interesanti. Mēs varam darīt visu to pašu, ko spēj dzirdīgie. Stāstījām piemērus par cilvēkiem, kuri dzīvē ir daudz sasnieguši, ka arī no mums pašiem daudzi, kas te ieradušies kā brīvprātīgie, mācās Lielbritānijas augstskolās. Pastāstījām arī to, ka mēs ceļojam, dzirdam ar dzirdes aparātu, lietojam datorus utt.

Viņiem tas bija liels šoks! Kenijā daudzos ciematos vēl joprojām uzskata: ja ģimenē bērns ir nedzirdīgs, tad tas ir liels lāsts, tāpēc viņi labāk nedzirdīgo bērnu slēpj mājās, citiem nerāda un nevienu nelaiž klāt.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Noteikti tas ir mans sirds darbs!

Mēs pārrunājam ar nedzirdīgo skolas skolēniem, jauniešiem un dzirdīgajiem vecākiem daudzus dažādus tematus, kā, piemēram, par HIV/AIDS un citus. Tas darbs, ko darīju, tas laiks, ko pavadīju kopā ar šiem bērniem un jauniešiem – tas bija tik aizraujošs, motivējošs, tāpēc neaizmirstams!

Vēl mēs lūdzām vietējos veikaliņos otas, krāsas un to visu arī dabūjām – daudz, daudz un par velti. Izkrāsojam nedzirdīgo skolas ēdamzāli, kas iepriekš bija tik drūma un bēdīga. Ar speciālu budžeta atbalstu uztaisījām rotaļlaukumu pamatskolēniem Kapsabetas nedzirdīgo skolā.

Tik dažādu spilgtu notikumu

To nav iespējams visu aprakstīt! Ielās, kad tu ej, visi tevi sauc par “mzungu” (baltais cilvēks). Daži kenijieši nekad dzīvē nebija redzējuši baltos cilvēkus, bet, kad dzīvojam vienā un tajā pašā vietā, visi pierada, kaut arī joprojām bija aizkustinoši priecīgi, kad mūs ieraudzīja. Kad strādāju skolā, bērni nevarēja nociesties – palaiķam pataustīja manu ādu un rudos matus. Izvairīties no tā man bija ļoti grūti.

Tur neviens nesteidzas

Jā, vēl īpatnība, pie kā tur jāpierod, – Nandi novada cilvēkiem patīk kavēt. Viņi pat saka – mums ir savs Nandi laiks. Piemēram, ja viņiem kaut kur jābūt 8 no rīta, tad viņi ieradīsies tikai pēc 2 stundām. Katru dienu mums vienmēr bija problēmas ar taksometru, vienmēr centāmies sarunāt, lai laicīgi ierodas pakal. Jau zinādami, ka kavēsies, sakām, lai ierodas 6 no rīta, bet rezultāta taksis atbrauc pl. 8. Ja teicām, lai atbrauc astoņos, tad atbrauca stundu vēlāk.

Un vistrakākais ir tas, ka piecvietīgajā auto savietoja un pārvietoja 14 cilvēki, brrr! Kad atgriezās atpakaļ mūsu civilizācijā, sākumā likās tik nepierasti – atkal pašai sava sēdvietā auto un visi piesprādzējušies. Grūti bija pierast arī pie plašās izvēles mūsu veikalos un izdomāt, ko pirkt vakariņām.

Mans novēlējums

Visiem jauniešiem novēlu kādu reizi savā dzīvē iesaistīties līdzīgā misijā brīvprātīgo darbā! Tas varētu palīdzēt jums saprast, par ko dzīvē vēlaties kļūt. Lieliska iespēja un aizraujoša darba pieredze citā vidē palīdzēs jums atvērt durvis nākotnē. Un, atbildot uz jautājumu, vai es vēlētos kādreiz vēl strādāt šādu brīvprātīgo darbu, saku: noteikti jā!

**Kenija ir valsts Austrumāfrikā, tieši uz ekvatora. Valsts galvaspilsēta ir Nairobi, bet iedzīvotāju skaits apmēram 43 miljoni. Tulkojumā no masaju valodas Kenija nozīmē – Baltais kalns. Šis kalns atrodas valsts vidienē, un tā virsotni klāj sniegs. ▲*

Intervēja: Zigmārs Ungurs, kurš saka paldies par sarunu.

Par sasniegumiem sportā

13. janvārī notika Kuldīgas novada sportistu saiets, kura laikā tika pasniegtas Sporta laureāta 2016 balvas Kuldīgas novada labākajiem sportistiem par sasniegumiem 2016. gadā.

Balva pasniegta arī LNS Kuldīgas RB biedrei **Vilmā Gregorei** – par 1. vietu tāllēkšanā SV – 75 grupā Latvijas sporta veterānu – senioru savienības 53. sporta spēlēs. ▲

*Zigmārs Ungurs
Foto: Ieva Benefelde*

Labākie 2016. gadā

Latvijas Nedzirdīgo sporta federācija savus izcilākos Gada sportistus godināja jau 10. decembrī viesnīcā “Hotel NB”. Gada labākais nedzirdīgais sportists – **Māris Grēniņš**. Otrajā vietā **Līva Vaivade** un **Paulis Kalniņš**. Trešajā vietā **Zane Embrekte**.

Māris Grēniņš par Latvijas gada labāko sportistu atzīts **septīto reizi**. Viņam labākā sportista nosaukumu kopvērtējumā nodrošināja sniegums pasaules čempionātā, kur viņš ieguva bronzas medaļu tāllēkšanā, kā arī medaļa Eiropas telpu čempionātā.

Vieglatlēts **Paulis Kalniņš** pirmo reizi atzīts par otro labāko sportistu. To viņš nopelnījis ar labo sniegumu šogad vasarā notikušajā 3. Eiropas Nedzirdīgo junioru vieglatlētikas čempionātā. Viņš startēja U-18 grupā, diska mešanā ar rezultātu 28,27 m un lodes grūšanā ar rezultātu 11,26 m, izcīnot trešo vietu, un šķēpa mešanā, ar 43,90 m, iegūstot pirmo vietu.

Savukārt **Līva Vaivade** labi startēja šovasar Rīgā aizvadītajā Ziemeļu un Baltijas valstu čempionātā.

Zanei Embrektei trešā vieta par augstajiem rezultātiem sacensībās starp dzirdīgajiem.

Populārākais sporta veids starp nedzirdīgajiem joprojām ir bouldings, tāpat kā aktīvākais sporta klubs atkal – “**Nedzirdīgo bouldings**”. ▲

*Zigmārs Ungurs
Foto: no LNSF mājaslapas*

Pasākumi biedrībās februārī

PĻAVIŅĀS

- 2.02 pl. 11 Avīžu koplasišana
7.02 pl. 11 Radošais darbs
18.02 pl. 12 Tematiskais pasākums
23.02 pl. 11 Informācijas diena

VALMIERĀ

- 7., 14., 21., 28.02 pl. 15.30 Dejas un kustības
2.02 pl. 14 Viss par svecēm
2.02 pl. 14.30 Prezentācija „Februāra mēnesis”
9.02 pl. 14 Valmieras RB – 70 vai 90?
9.02 pl. 14.30 Kartiņu izgatavošana
11.02 pl. 10 Limbažu grupas sapulce
11.02 pl. 11 Cēsu grupas sapulce
11.02 pl. 12 Valmieras grupas sapulce
11.02 pl. 14 „Valmieras RB-70”
15.02 pl. 12 Kolektīvs apmeklējums: Kas jauns Valmierā?
16.02 pl. 14 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
18.02 pl. 12 Atpūtas pasākums „Valentīn!!!”
18.02 pl. 14 „Ak, Metenīt!”
23.02 pl. 14 Lekcija: Plastmasas sadzīvē
25.02 pl. 12 Atpūtai „Veiklības spēles dambretē”

ALŪKSNĒ

- 3.02 pl. 12 Izstāde „Sveču diena”
14.02 pl. 12 „Valentīna diena”
21.02 pl. 12 Karnevāls „Krāšņa gaiļa aste”
25.02 pl. 12 Alūksnes grupas sapulce
27.02 pl. 12 Medicīniskā informācija

JAUNPIEBALGĀ

- 11.02 pl. 12 Jaunpiebalgas grupas sapulce

SMILTENĒ

- 7.02 pl. 12 Laikrakstu apskats
18.02 pl. 12 Karnevāls „Krāšņa gaiļa aste”

DAUGAVPILĪ

- 2.02 pl. 13 IK „Nezinīši”
7.02 pl. 13 Preses apskats

- 14.02 pl. 13 „Mīlestība nekad nebeidzas”
16.02 pl. 13 Novusa spēle
18.02 pl. 11 Teritoriālās grupas sapulce
21.02 pl. 13 Par nedzirdīgo dzīvi
23.02 pl. 13 Tematiskais pasākums „Plašā Masleņņica”

VENTSPILĪ

- 2., 9., 16.02 pl. 11 Informācija
4.02 pl. 17 IK „Šahs”
7., 14., 21.02 pl. 11 Preses apskats
11., 25.02 pl. 17 IK „Veselība”
18.02 pl. 15 Valentīna diena
23.02 pl. 12 Psiholoģija sadzīvē

KULDĪGĀ

- 2., 9., 23.02 pl. 10 Vingrošana
6., 13., 21.02 pl. 12 Informatīvā diena
6.02 pl. 15 Psihologa lekcija
8., 24.02 pl. 18.10 Dejošana
14.02 pl. 10 Sieviešu klubiņš
18.02 pl. 12 Valentīna diena
28.02 pl. 12 Pankūku pēcpusdiena

LIEPĀJĀ

- 3., 10., 17., 24.02 pl. 18 Dejošana
7., 28.02 pl. 12 Pārrunas
7., 28.02 pl. 13 Preses apskats
14., 21.02 pl. 12 Preses apskats
14.02 pl. 13 Valentīndiena „Dabies mīlestībā”
21.02 pl. 13 Par nedzirdīgo dzīvi
23.02 pl. 11 Kulinārijas nodarbība „Ievas virtuve”

RĒZEKNĒ

- 2.02, 16.02, 28.02 pl.13 “Sapratne” – koplasišana
7.02 pl.13 “Gribam visu zināt”
7.02 pl.14 Videoskate
9.02 pl.13 Senioru saiets
11.02 pl.11 Jauniešu saiets “Purinām ziemu!”
14.02 pl.13 Romantiska videofilma (tulkojums zīmju valodā)
21.02 pl.13 “Vai tu zini?”
23.02 pl.13 Darbnīca “Čaklās rociņas”

Mīļi sveicam!

Tāda droši vien ir bijusi jūsu dzīve – kā laiks februārī: ar puteņiem un asa vēja brāzmām, ar siltām sveču liesmām, uguni pavardā, mīlestības starojumu ģimenē, ar nu jau daudzām atmiņām par aizvadītajiem gadiem.

Lai arī turpmāk jums silti dvēselē, lai skaistas atmiņas tinas lielā kamolā un silda sirdi pat vislielākajā salā.

95

12.02 Albīna Vaivode, Rēzeknes

90

18.02 Liza Maslobojeva, Pļaviņu

85

10.02 Nīna Polikeviča, Rīgas
27.02 Linerts Dugness, Rīgas

80

3.02 Marija Baraškova, Rīgas

75

24.02 Erika Skaba, Rīgas
24.02 Valentīna Smona, Rīgas

70

17.02 Dmitrijs Klušenkovs, Ventspils

65

19.02 Voldemārs Lasovičs, Daugavpils

15.02 Aleksejs Isakovs, Rīgas
15.02 Edgars Pļaviņš, Rīgas
19.02 Aivars Zemtautis, Rīgas
28.02 Nīna Gamajuna, Rīgas

60

7.02 Silvija Kļaviņa, Rīgas

55

19.02 Jeļena Šarkele, Pļaviņu
11.02 Māra Gudriņa, Daugavpils

26.02 Valentīna Šakele, Daugavpils

19.02 Guntars Beisons, Rīgas

50

3.02 Rasma Mauriņa, Rīgas
6.02 Natālija Jaņeviča, Pļaviņu
20.02 Jurijs Daņilovs, Daugavpils biedrība

Līdzjūtības

*Nu klusums ir ienācis mājā,
Vien dvēsele vēl tajā kavējas...*

† Mūžībā aizgājuši Rīgas RB biedri:
Jānis Jaurēns-Jurka (20.12.1929–16.12.2016);
Ēriks Rikens (27.01.1946– 21.12.2016).

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ģimenei, tuviekiem un draugiem.

LNS Rīgas biedrība

† Mūsu dziļa līdzjūtība **Emeritai Cinātei** un viņas ģimenei, zaudējot dēlu un tēti.

Valmieras biedrība un Sanda Cināta vienaudži

Īpašais sveiciens!

ALBERTAM KOKINAM

Kā gadi aizsteidzas, tā līdz tiem ejam,

Pa reizei pasmejam un asaras lejam,

Tā cauri vasarai uz ziemu ejam...

Spēku un dzīves mīlestību savam biedram **Albertam Kokinam** 92. dzimšanas dienā novēl **Ventspils RB**.